

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 1726
Ημερομ. Κατάθεσης: 30/4/2025

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ-ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αθήνα, 14 Απριλίου 2025

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, Γιάννη Κεφαλογιάννη

ΘΕΜΑ : Πορεία αποκατάστασης σεισμοπλήκτων Ιερών Ναών Τεφελίου, Π.Ε. Ηρακλείου Κρήτης

Σχετ. :

(α) Η υπ' αριθ. 3412/14-02-2025 Ερώτησή μας

(β) Η από 12-03-2025 έγγραφη διαμαρτυρία, η οποία περιήλθε στο Γραφείο μας, με ηλεκτρονικό μήνυμα την 07-04-2025

Υπουργέ,

Σε συνέχεια της (α) ανωτέρω σχετικής, για την οποία δεν έχουμε λάβει απάντηση, σας προωθώ τη (β) ανωτέρω σχετική επιστολή, αναφορικά με το εν θέματι ζήτημα και παρακαλώ για την απάντηση και τις δικές σας περαιτέρω ενέργειες, κατά λόγω αρμοδιότητάς.

Ο αναφέρων βουλευτής

Κωνσταντίνος Β. Κεφαλογιάννης
Βουλευτής Ηρακλείου

ΕΓΓΡΑΦΗ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΕΝΟΡΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΤΕΦΕΛΙΟΥ

ΦΟΡΕΩΝ Κ ΚΑΤΟΙΚΩΝ Δ.Κ.ΤΕΦΕΛΙΟΥ

ΔΗΜΟΥ ΑΡΧΑΝΩΝ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΡΟΣ

Τ.Α.Ε.Φ.Κ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

ΔΗΜΑΡΧΟ Δ.ΑΡΧΑΝΩΝ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

ΘΕΜΑ: ΟΙ ΣΕΙΣΜΟΠΛΗΚΤΕΣ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΤΟΥ ΤΕΦΕΛΙΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

Το Τεφέλι Ηρακλείου Κρήτης, είναι ένας ημιορεινός οικισμός 550 κατ., βρίσκεται 32 χλμ νότια του Ηρακλείου στην κεντρική Κρήτη και ανήκει στο Δήμο Αρχανών – Αστερουσίων. Ο οικισμός ανάγεται στα χρόνια της Ενετοκρατίας.

Κύρια δραστηριότητα είναι η γεωργία (ελαιοκομία – αμπελουργία) και δευτερευόντως η κτηνοτροφία. Εδώ και πολλά χρόνια είναι στάσιμος (έως φθίνων), με ελάχιστους πόρους και κοινωνικές υποδομές που προσπαθεί μέσα από αντίξοες συνθήκες να επιβιώσει (όπως εξ' άλλου η πλειοψηφία των μικρών οικισμών της ενδοχώρας του νησιού) και να κρατήσει ζωντανή την ύπαιθρο και τις πολιτισμικές της αξίες, σε πείσμα της άκρατης αστικοποίησης των τελευταίων δεκαετιών.

Διαθέτει (ευτυχώς ακόμα) Νηπιαγωγείο, Δημοτικό Σχολείο και Γυμνάσιο που εξυπηρετούν και τα μικρότερα χωριά της ομώνυμης Τοπικής Κοινότητας (μαζί με τους οικισμούς Πυράθι – Αποσελέμι) συμβάλλοντας καθοριστικά στην προσπάθεια για παραμονή των λιγοστών ηλικιακά νέων εναπομεινάντων κατοίκων, στον τόπο τους.

Η κοινωνική ζωή είναι περιορισμένη και επικεντρώνεται στα θρησκευτικά δρώμενα και τις δράσεις του αντίστοιχου πολιτιστικού συλλόγου. Είναι επομένως ένας οικισμός που χρήζει ιδιαίτερης φροντίδας από την πολιτεία αν θέλουμε να μιλάμε με σύγχρονους όρους όπως αυτός της **«βιώσιμης ανάπτυξης»** που προς το παρόν, τόσο για τον οικισμό όσο και για την ευρύτερη περιοχή, παραμένει γράμμα κενό περιεχομένου.

Η ενορία Τεφελίου διαθέτει δυο ιερούς Ναούς. Τον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννη και τον Ιερό Ναό της Παναγίας.

Ο Ιερός Ναός του Αγίου Ιωάννη, βρίσκεται στον παλιό πυρήνα του οικισμού, είναι μονόκλιτος, πετρόχτιστος και η ανέγερσή του ανάγεται στην Τουρκοκρατία. Είναι μικρός σε μέγεθος και γι' αυτό, μετά την κατοχή χτίστηκε σε επαφή με τη βορεινή πλευρά του δεύτερου ναυδρίου, η Αγία Μακρίνα που επικοινωνεί εσωτερικά με τον κυρίως ναό. Ο Άγιος Ιωάννης είναι και ο πολιούχος του οικισμού.

Επειδή το εκκλησιαστικό αυτό σύνολο δεν μπορούσε να στεγάσει τις θρησκευτικές ανάγκες του τόπου, τη δεκαετία του '60, από κάτοικο του χωριού δωρίσθηκε σε κεντρική τοποθεσία του οικισμού επί του επαρχιακού δρόμου, οικόπεδο προκειμένου να ανεγερθεί δεύτερος ναός, μεγαλύτερος σε διαστάσεις. Έτσι, προς τα τέλη της δεκαετίας του '60, ανηγέρθη **ο Ιερός Ναός της Παναγίας**, ο οποίος έκτοτε αποτελεί τον κεντρικό χώρο λατρείας. Ο ναός αυτός είναι κυρίως λιθόχτιστος, με σύμμικτα στοιχεία και είναι σταυροειδής με τρούλο ενώ το ιερό του είναι τρίκοχο.

Με τις καταστροφικές ζημιές που προκάλεσε ο σεισμός του Αρκαλοχωρίου τον Σεπτέμβρη του 2021, ο οικισμός του Τεφελίου επηρεάστηκε σε μεγάλο βαθμό και συμπεριελήφθη στις περιοχές που κηρύχτηκαν σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης.

Μεταξύ των κατοικιών, σοβαρές βλάβες υπέστησαν και οι δυο ναοί που παραπάνω αναφέραμε. Από τις αυτοψίες που πραγματοποίησαν μηχανικοί της ΤΑΕΦΚ, οι **δυο ναοί χαρακτηρίστηκαν με κίτρινο χρώμα, το οποίο πρακτικά σημαίνει ότι είναι ακατάλληλοι για χρήση μέχρι την αποκατάστασή τους.** Ο μεγαλύτερος βαθμός επικινδυνότητας εντοπίζεται στον Ιερό Ναό της Παναγίας, ο οποίος έκτοτε έπαψε να λειτουργεί και παραμένει κλειστός. Οι ζημιές εντοπίζονται κυρίως στις τρεις κόγχες του ιερού με διαγώνιες βαθιές - διαμπερείς ρηγματώσεις.

Φάση ανέγερσης του Ιερού Ναού της Παναγίας. Φωτογραφία 1967

Ιερός Ναός της Παναγίας μετά τους σεισμούς 2021

Οι σεισμογενείς βλάβες στο ιερό

Επειδή ο ναός αυτός δεν μπορούσε λειτουργήσει, εκ των πραγμάτων, οι εκκλησιαστικές ανάγκες του οικισμού άρχισαν να εξυπηρετούνται μόνο από τον μικρότερο ναό, αυτόν του Αγίου Ιωάννη, παρά το γεγονός ότι και αυτός είχε χαρακτηριστεί με κίτρινο χρώμα. Μάλιστα προς το σκοπό αυτό κατασκευάστηκε στον περίβολο της νότιας πλευράς και σε

επαφή με την πλάγια είσοδό του, «πέργκολα», προκειμένου να μπορεί να εξυπηρετήσει στοιχειωδώς τις θρησκευτικές ανάγκες του οικισμού αλλά και να παράσχει μεγαλύτερη ασφάλεια στους εκκλησιαζόμενους σε περίπτωση επανάληψης των φυσικών φαινομένων. Η «πέργκολα» αυτή είναι ασφαλώς μια λύση «εκ των ενόντων» η οποία είναι προφανές ότι δεν μπορεί να διαιωνίζεται για πολλούς λόγους, κύριος των οποίων είναι η αλλοίωση της φυσιογνωμίας του ναού αλλά και του παλιού πυρήνα του οικισμού.

Ιερός ναός Αγίου Ιωάννη μετά το σεισμό και ο χώρος με την «πέργκολα».

Σε πρώτο πλάνο η Αγία Μακρίνα. Σε δεύτερο, ο Άγιος Ιωάννης

Η κεντρική είσοδος του Αγ. Ιωάννη.

Βλάβες στο εσωτερικό

Μετά το σεισμό, το **Εκκλησιαστικό Συμβούλιο της Ενορίας Τεφελίου** στην προσπάθειά του να επιταχυνθούν οι διαδικασίες αποκατάστασης των δυο αυτών ιερών χώρων, ανέθεσε τις αντίστοιχες μελέτες σε ιδιώτη μελετητή.

Έτσι για μεν τον **Ιερό Ναό του Αγίου Ιωάννη**, τον Οκτώβριο του 2022 υπεβλήθη στη Τ.Α.Ε.Φ.Κ. φάκελος που περιλάμβανε σειρά σχεδίων αποτύπωσης του ναού με πλήρη καταγραφή των φθορών, ενώ ένα μήνα αργότερα κατατέθηκαν συμπληρωματικά στοιχεία. Ένα χρόνο αργότερα και μετά από συνεννόηση – συνεργασία με μηχανικούς της Τ.Α.Ε.Φ.Κ., έγιναν τροποποιήσεις που υπεβλήθησαν στην ως άνω Διεύθυνση και τον Ιανουάριο του 2024 κατατέθηκε η τελική μελέτη επεμβάσεων και προϋπολογισμού του έργου .

Για τον **Ιερό ναό της Παναγίας**, η αρχική μελέτη με την αποτύπωση του κτιρίου και την καταγραφή των φθορών, κατατέθηκε στη Τ.Α.Ε.Φ.Κ. τον Μάρτιο του 2023 ενώ, τον Ιανουάριο του 2024 κατατέθηκε πλήρης φάκελος με τη μελέτη επεμβάσεων και προϋπολογισμού του έργου, όπως ακριβώς και στην περίπτωση της εκκλησίας του Αγίου Ιωάννου και πάντα σε συνεννόηση με τους Μηχανικούς της Τ.Α.Ε.Φ.Κ.

Σημειώνεται εδώ ότι οι μελέτες αυτές έτυχαν έγκρισης και από το Συμβούλιο Εκκλησιαστικής Επιτροπής Κρήτης και Δωδεκανήσων, αρμόδιο για την τεχνική αδειοδότηση του έργου.

Ένα χρόνο μετά την κατάθεση όλων των μελετών στον αρμόδιο φορέα , αναμένουμε ακόμα την τελική έγκρισή του προκειμένου το έργο να τύχει χρηματοδότησης και να ξεκινήσουν οι εργασίες αποκατάστασης των δυο αυτών ναών του οικισμού. Η μόνη χρηματοδότηση που έχει μέχρι στιγμής εκταμιευθεί είναι αυτή της πρώτης αρωγής και ανάγεται στον Ιούνιο του 2022.

Συμπερασματικά.

Με τη μη λειτουργία του ναού της Παναγίας και με την «εκ των ενόντων» λειτουργία του ναού του Αγίου Ιωάννη, έχουν εδώ και τριάνμισι χρόνια συρρικνωθεί έως μηδενιστεί οι κοινωνικές λειτουργίες του οικισμού που έχουν κύριο σημείο αναφοράς τους θρησκευτικούς αυτούς χώρους. Το γεγονός αυτό οδηγεί στην περαιτέρω περιθωριοποίηση του τόπου και στην αποδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής.

Συνταγματική υποχρέωση της πολιτείας είναι ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου (αρθ. 2 παρ. 1) και να υπερασπίζεται την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας και το δικαίωμα του καθενός να συμμετέχει στην κοινωνική ζωή (αρθ. 5 παρ. 1).

Η πολιτεία επομένως έχει την υποχρέωση να ενσκήψει στα προβλήματα και τις δυσλειτουργίες που έχουν συσσωρευτεί στον οικισμό και να δώσει κατά προτεραιότητα βαρύτητα στην αποκατάσταση των σεισμογενών ζημιών που υπέστησαν οι θρησκευτικοί χώροι που προαναφέραμε, αλλά και εν γένει των ζημιών που υπέστη ο οικισμός, συμβάλλοντας έστω και κατ' ελάχιστο στην αναζωογόνησή του και στην κοινωνική συνοχή.

Η τοπική κοινωνία έκανε και με το παραπάνω το χρέος της.

Αναμένουμε από την πολιτεία να κάνει το δικό της.

ΤΕΦΕΛΙ 12/3/2025

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΕΚΚΛΗΣ.ΣΥΜΒ.ΕΝΟΡ ΑΓ.ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ
ΑΙΔΕΣ/ΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΦΟΡΤΕΤΣΑΝΑΚΗΣ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΕΦΕΛΙΟΥ
ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΑΓΡΙΜΑΝΑΚΗΣ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΠΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ Δ.Δ.ΤΕΦΕΛΙΟΥ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

